

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2008,Dyskusyjny-Klub-Filmowy-Co-TY-wiesz-o-PRL-Elblag-12-marca-Gdynia-13-marca-2008-r.html>
04.04.2026, 23:35

Dyskusyjny Klub Filmowy „Co TY wiesz o PRL” - Elbląg, 12 marca; Gdynia, 13 marca 2008 r.,

---

13.03.2008

W dniach 12 marca (Elbląg) i 13 marca (Gdynia) odbyły się kolejne projekcje przeglądu filmowego w ramach cyklu tematycznego „Państwo, które czuwa”. Młodzież gimnazjalna i licealna obejrzała film „Orzeł i reszka” z 1974 r. w reżyserii Ryszarda Filipskiego.

W historię Marcina Nowaka, więźnia politycznego, zwolnionego na mocy amnestii w 1954 r., który zostaje podwójnym agentem: amerykańskiego wywiadu i polskiego kontrwywiadu, twórcy filmu wplekli wiele informacji o mechanizmach działania służb specjalnych w okresie „zimnej wojny”.

W przedstawionej przed projekcją filmu prelekcji historycznej pracownik OBEP IPN w Gdańsku Kamil Rutecki omówił strukturę i zakres działania Departamentu I (wywiad) i Departamentu II (kontrwywiad) MSW. Opisał kilka najważniejszych gier operacyjnych, przeprowadzonych w PRL, m.in. operację „Cezary” i będącą jej następstwem „Aferę Bergu”, poruszył ponadto sprawę współpracy z bezpieczeństwem Hugona Hankego, premiera rządu RP na uchodźstwie w 1955 r. Przedstawił także inwigilację Radia Wolna Europa, m.in. poprzez działania Andrzeja Czechowicza (jak głosił refren popularnej wśród studentów piosenki: „Maty Hari MSW”). Pracownik IPN zapoznał młodzież z kulisami afer „Zalew” i „Żelazo” oraz zaprezentował sylwetkę Mariana Zacharskiego, najgłośniejszego chyba agenta Departamentu I MSW.

Podczas kolejnych projekcji zostaną zaprezentowane następujące filmy:

2 IV (Elbląg) i 3 IV (Gdynia) - Ostatni kurs, reż: Jan Batory.

23 IV (Elbląg) i 24 IV (Gdynia) - Bicz boży, reż: Maria Kaniewska.

7 V (Elbląg) i 8 V (Gdynia) - Brylanty pani Zuzy, reż: Paweł Komorowski.

27 V (Elbląg) i 28 V (Gdynia) - Przepraszam, czy tu biją?, reż: Marek Piwowski.

11 VI (Elbląg) i 12 VI (Gdynia) - Zamknąć za sobą drzwi, reż. Krzysztof Szmagier.

Projekcje odbywają się w Centrum Kultury „Światowid” w Elblągu, pl. K. Jagiellończyka 1 (zgłoszenia uczestników: tel.: 055/ 611-20-83, magdalena.czarnocka@swiatowid.elblag.pl; jedrzej.rusinski@swiatowid.elblag.pl) oraz w Klubie Filmowym „Żyrafa” w Gdyni, ul. Waszyngtona 1 (brak wolnych miejsc).

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

"Co Ty Wiesz o PRL?!" "PAŃSTWO, KTÓRE CZUWA"

Klub Filmowy

ul. Waszyngtona 1

Gdynia

czwartek,
godz. 12.00

*Wstęp
bezpłatny*

GDYNIA

DKF
ZYRAFA

patronat

Instytut Filmowy
Fundacja Ucho

- 21.02.08 - Kariera. Reż. J. Koecher. 1954r.
- 13.03.08 - Orzeł i reszka. Reż. R. Filipiński. 1974r.
- 3.04.08 - Ostatni kurs. Reż. J. Batory. 1963r.
- 24.04.08 - Bicz boży. Reż. M. Kaniewska. 1966r.
- 8.05.08 - Brylanty pani Zuzy. Reż. P. Komorowski. 1971r.
- 28.05.08 - Przepraszam, czy tu biją? Reż. M. Piwowski. 1976r.
- 12.06.08 - Zamknąć za sobą drzwi. Reż. K. Szmagier. 1987r.

Svoda